

per a cada infància

RESUM PRINCIPALS DADES

Enquesta de Condicions de Vida Catalunya 2023

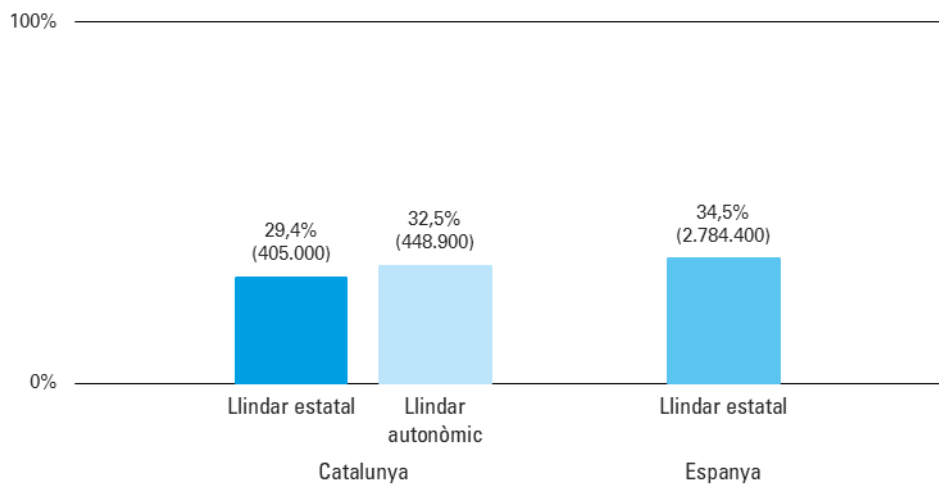
RESUM PRINCIPALS DADES

ENQUESTA CONDICIONS DE VIDA 2023 CATALUNYA

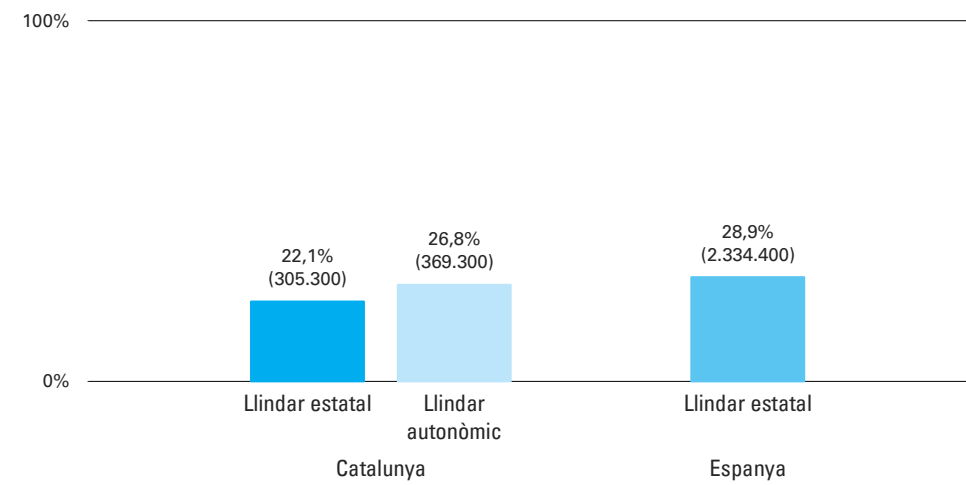
1.

CARACTERÍSTIQUES SOCIOECONÒMIQUES DE LES FAMÍLIES CATALANES

1.1. Persones de 0-17 anys en risc de pobresa o exclusió social (AROPE). Catalunya ECV 2023

1.2. Persones de 0-17 anys en risc de pobresa. Catalunya ECV 2023

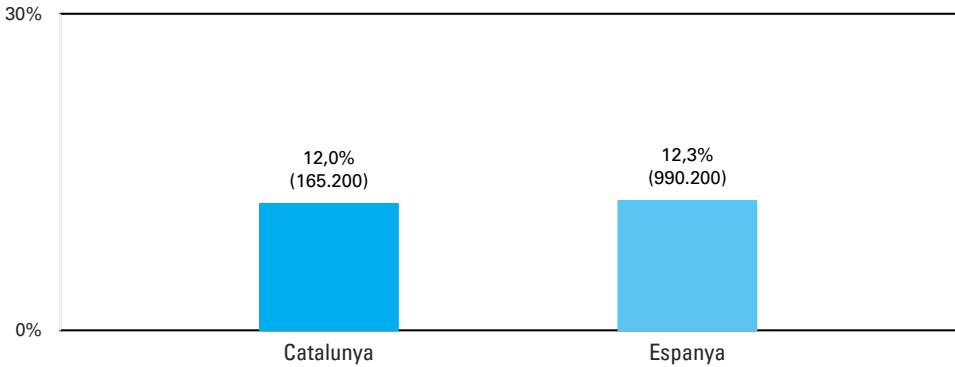

NOTES TÈCNIQUES

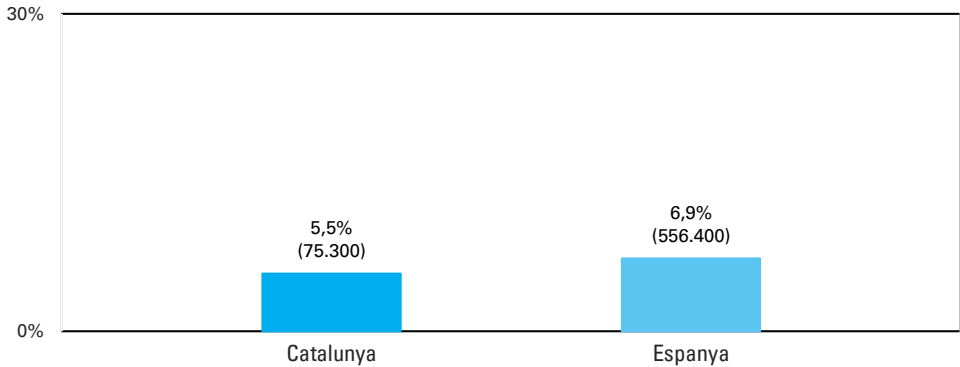
1. La font d'informació a partir de la qual s'han extret les dades és l'Enquesta de Condicions de Vida de l'INE. Al restringir la informació proporcionada a la situació específica de les persones de 0 a 17 anys, l'INE indica que hi poden haver problemes de representativitat de la mostra en algunes de les dades per comunitats autònomes. 2. Segons les dades del Cens de Població de l'INE, l'any 2023, a Catalunya hi residien 1.379.019 persones d'entre 0 i 17 anys, un 17,5% del total de la seva població. 3. La taxa AROPE expressa la proporció de la població que es troba en alguna de les següents tres situacions: - Risc de pobresa - Privació material i social severa - Baixa intensitat de treball El risc de pobresa expressa la proporció de persones que viuen en llars amb una renda total equivalent anual està per sota del 60% de la mediana de la renda equivalent espanyola o catalana.	El risc de pobresa s'ha calculat de dues maneres, a partir del llindar estatal i a partir del llindar de cada comunitat autònoma. El llindar estatal és el que s'obté tenint en compte la mediana de la distribució dels ingressos equivalents de la mostra completa de l'ECV, mentre que per al càlcul del llindar autonòmic únicament s'ha tingut en compte la distribució dels ingressos a cada comunitat autònoma. A Catalunya, el llindar de risc de pobresa se situa en 26.385 euros anuals en el cas d'una llar formada per dues persones adultes i dos nens o nenes menors de 14 anys, mentre que en el conjunt d'Espanya el llindar és de 23.078 euros anuals. La privació material i social severa es construeix amb 13 components, dels quals 7 es defineixen a nivell de la llar i 6 són personals, diferents per a cada membre de la llar. Una persona es troba en situació de privació material i social severa si pateix, com a mínim, 7 de les 13 limitacions que formen la llista. Els 7 conceptes definits a nivell de la llar són:	- No es pot permetre anar de vacances com a mínim una setmana a l'any. - No pot mantenir l'habitatge a temperatura adequada. - No té capacitat per afrontar despeses imprevistes. - Ha tingut retards en el pagament de despeses relacionades amb l'habitatge principal (hipoteca o lloguer, rebuts de gas, comunitat, etc.) o en compres a terminis (darrers 12 mesos). - No es pot permetre disposar d'un automòbil. - No pot substituir mobles fets malbé o vells. D'altra banda, els 6 nous conceptes definits a nivell de persona són: - No es pot permetre substituir la roba feta malbé per una d'altra de nova. - No es pot permetre tenir dos parells de sabates en bones condicions. - No pot reunir-se amb amics/família per a menjar o prendre alguna cosa com a mínim una vegada al mes.	- No es pot permetre participar regularment en activitats d'oci. - No pot permetre's gastar una petita quantitat de diners per en ell o ella mateix. - No es pot permetre connexió a internet. En el cas dels menors de 16 anys els valors d'aquests elements s'imputen a partir dels valors recollits per als membres de la seva llar amb 16 o més anys. La baixa intensitat en el treball mesura la proporció de persones que viuen en llars on els seus membres en edat de treballar (persones de 18 a 64 anys, excloent els estudiants de 18 a 24 anys, els jubilats o retirats, així com les persones inactives d'entre 60 i 64 la font principal d'ingressos de les quals siguin les pensions) ho van fer menys del 20% del total del seu potencial de treball. Aquesta variable no s'aplica en el cas de les persones de 65 i més anys.
--	---	--	---

1. CARACTERÍSTIQUES SOCIOECONÒMIQUES DE LES FAMÍLIES CATALANES

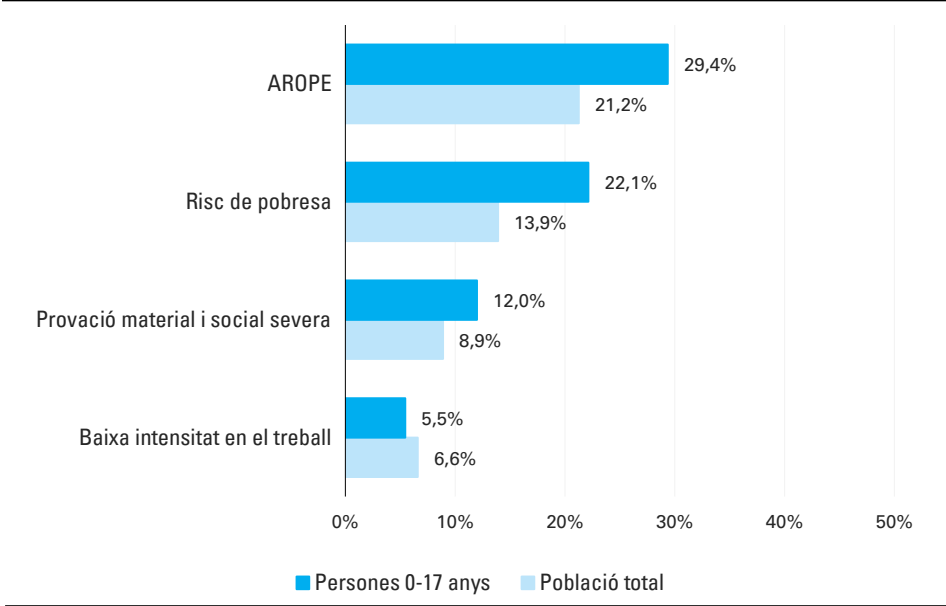
1.3. Persones de 0-17 anys en situació de privació material i social severa. Catalunya ECV 2023

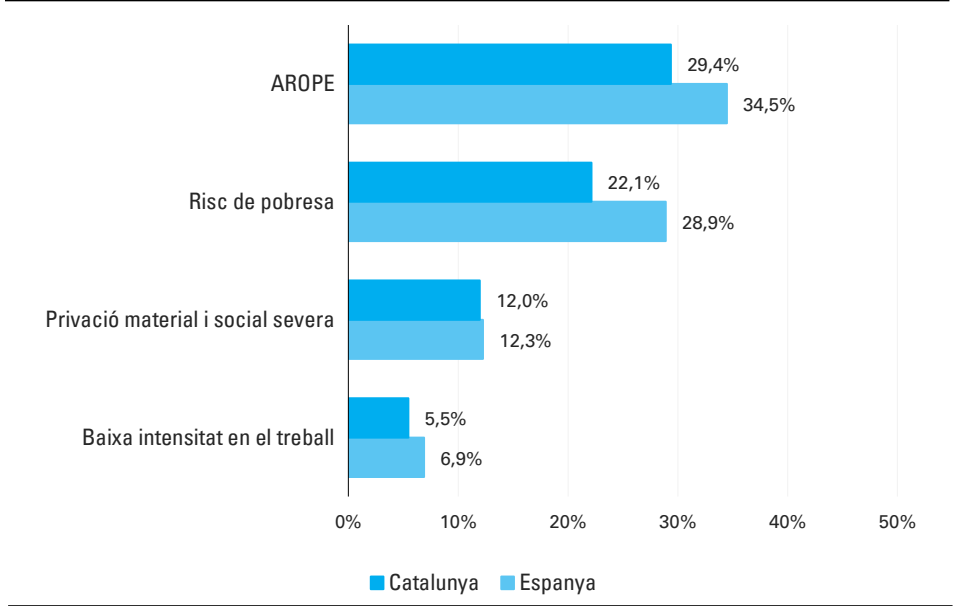
1.4. Persones de 0-17 anys en llars amb baixa intensitat en el treball. Catalunya ECV 2023

1.5. Comparativa taxa AROPE i components entre les persones de 0-17 anys i la població total. Catalunya ECV 2023

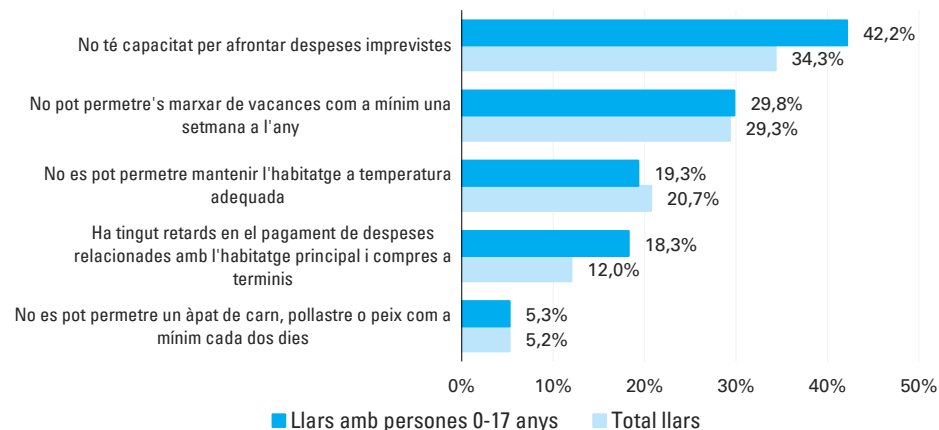

1.6. Comparativa taxa AROPE i components entre les persones de 0-17 anys. Catalunya i Espanya ECV 2023

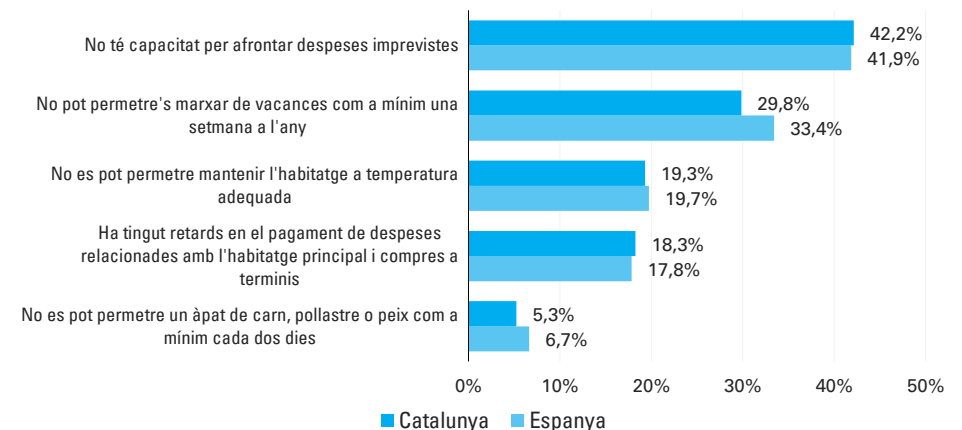

1. CARACTERÍSTIQUES SOCIOECONÒMIQUES DE LES FAMÍLIES CATALANES

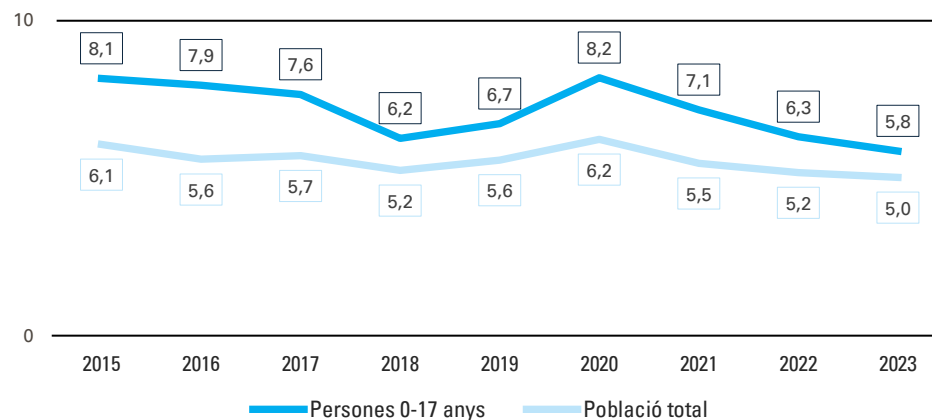
1.7. Comparativa de diversos indicadors de privació material entre les llars amb persones de 0-17 anys i el conjunt de les llars. Catalunya ECV 2023

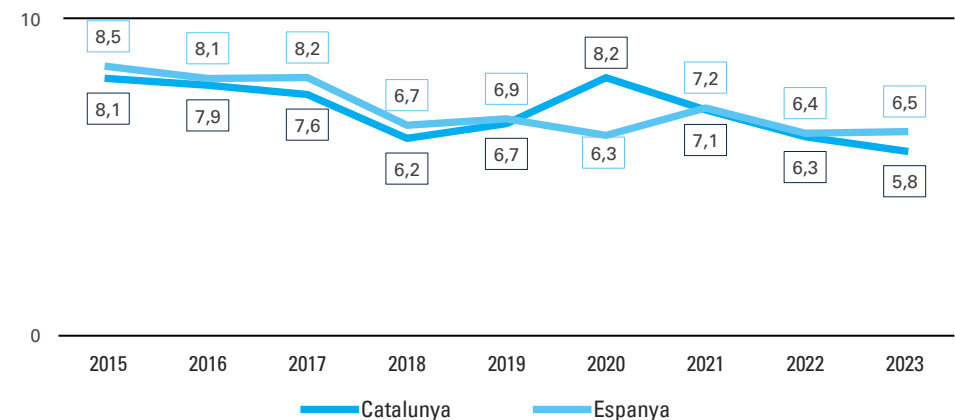
1.8. Comparativa de diversos indicadors de privació material entre les llars amb persones de 0-17 anys. Catalunya i Espanya ECV 2023

1.9. Evolució de la ràtio S80/S20 entre les persones de 0-17 anys i la població total. Catalunya ECV 2015-2023

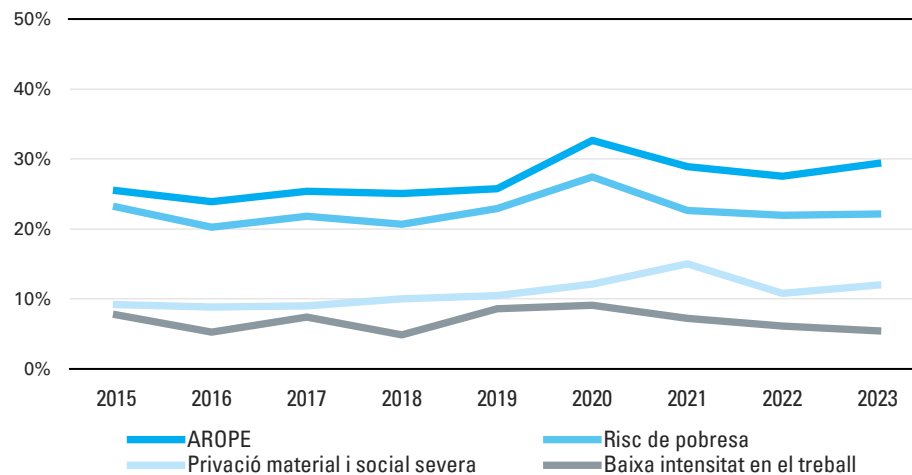
1.10. Evolució de la ràtio S80/S20 entre les persones de 0-17 anys. Catalunya i Espanya ECV 2015-2023

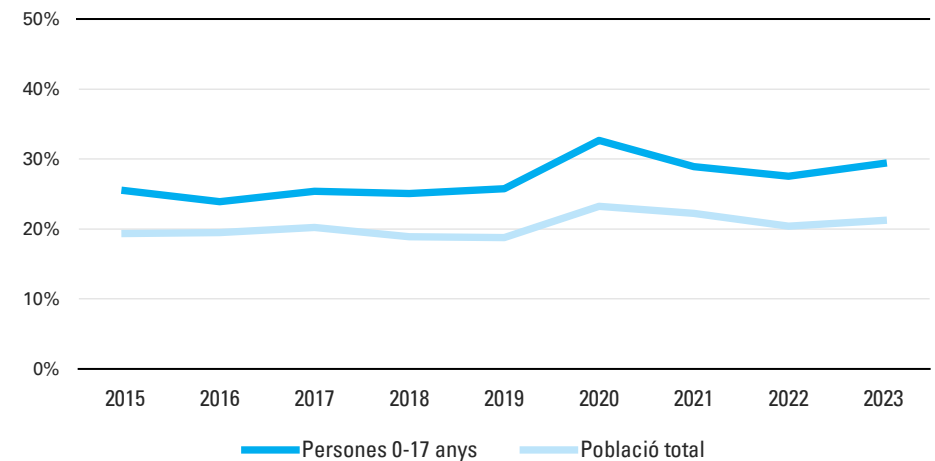
Nota: la ràtio o quocient S80/S20 és un dels indicadors més habituals utilitzats per a mesurar la desigualtat en la distribució dels ingressos. Expressa la relació entre la renda mitjana obtinguda pel 20% de la població amb la renda més alta (quintil més alt), en relació amb la renda mitjana obtinguda pel 20% de la població amb la renda més baixa (quintil més baix). A l'hora de calcular la ràtio S80/S20 per a la població de 0 a 17 anys, únicament es consideren els ingressos equivalents corresponents a aquest tram de població.

2. EVOLUCIÓ DE LES DADES

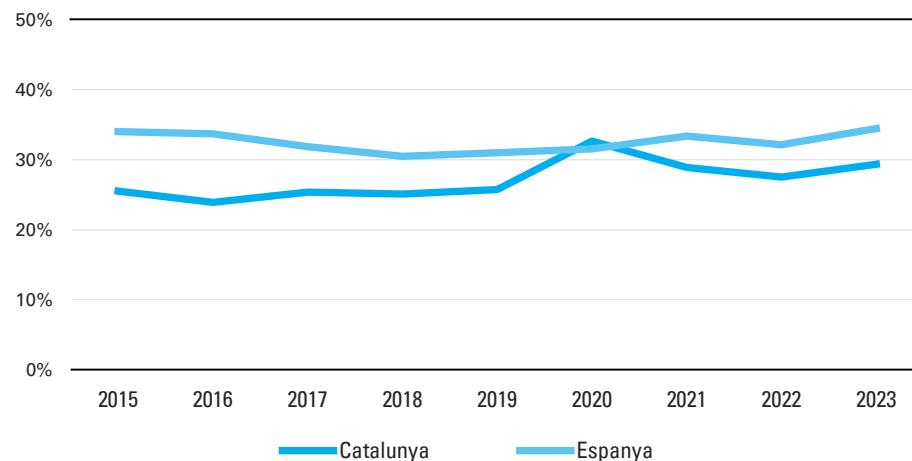
2.1. Evolució de la taxa AROPE i els seus components entre les persones de 0-17 anys. Catalunya ECV 2015-2023

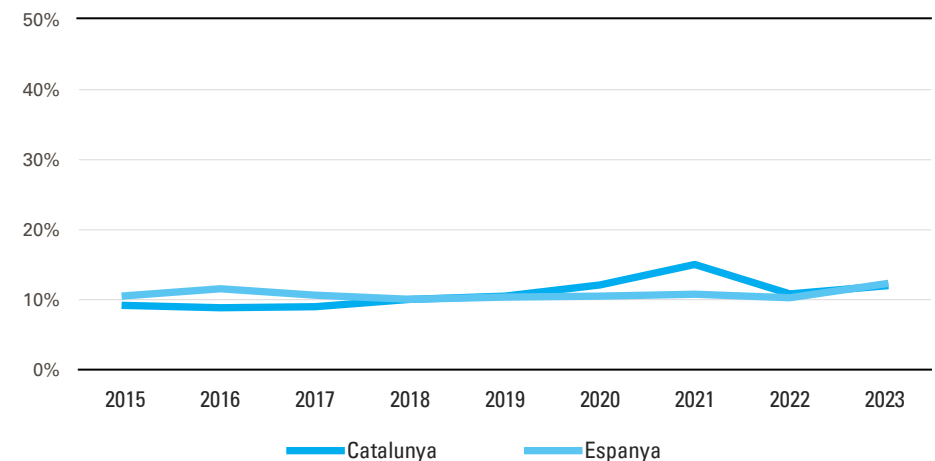
2.2. Evolució de la taxa AROPE entre les persones de 0-17 anys i la població total. Catalunya ECV 2015-2023

2.3. Evolució de la taxa AROPE entre les persones de 0-17 anys. Catalunya i Espanya ECV 2015-2023

2.4. Evolució de la taxa de privació material i social severa entre les persones de 0-17 anys. Catalunya i Espanya ECV 2015-2023

3.

ALGUNES NOTES SOBRE LES DADES

- **El 29,4% dels nens, nenes i adolescents catalans (unes 405.000 persones) es troben en situació de risc de pobresa o exclusió social (taxa AROPE).** A Catalunya, aquesta taxa se situa 5,1 punts percentuals per sota de la de les persones menors de 18 anys a Espanya (34,5%). Si es pren com a referència el llindar autonòmic, aquest percentatge puja fins al 32,5% (448.900 persones).
- **El 22,1% de les persones menors de 18 anys (prop de 305.300 persones) es troba en risc de pobresa a Catalunya.** Això vol dir que són persones que viuen a llars que tenen uns ingressos inferiors al 60% de la renda mediana equivalent que resulta per al conjunt d'Espanya (llindar estatal). Si en lloc del llindar estatal, es pren com a referència el llindar autonòmic, la taxa de risc de pobresa entre els nens, les nenes i els adolescents de Catalunya se situa en el 26,8%, el que afecta a unes 369.300 persones.
- **Un 12% de les persones de 0 a 17 anys a Catalunya (unes 165.200 persones) viuen a llars en situació de privació material i social severa.** Des d'una perspectiva comparada amb prou feines hi ha diferències entre aquesta taxa i la que es dona al conjunt d'Espanya (12,3%).
- **Las situaciones de privació tenen diferent abast entre les llars on viu alguna persona menor d'edat.** A Catalunya, la prevalença d'aquestes situacions entre les llars amb menors de 18 anys és la següent:
 - Una mica més de 4 de cada 10 llars (42,2%) no tenen capacitat per a fer front a despeses imprevistes.
 - Quasi 3 de cada 10 llars (29,8%) no es poden permetre vacances com a mínim una setmana a l'any.
 - El 19,3% no es poden permetre mantenir l'habitatge a temperatura adequada.

- El 18,3% ha tingut retards en el pagament de despeses relacionades amb l'habitatge principal o compres a termini.
- El 5,3% no es pot permetre un àpat de carn, pollastre o peix (o l'equivalent per a persones vegetarianes), com a mínim cada dos dies.

Les diferències més importants pel que fa al total de llars catalanes es donen a l'indicador relacionat amb la incapacitat per afrontar despeses imprevistes. Aquest problema afecta, en el cas de les llars amb persones menors d'edat (42,2%), una proporció més alta que la que es dona al conjunt de llars catalanes (34,3%), situant-se la diferència en 7,9 punts percentuals.

Si es comparen les dades relatives a les llars amb persones menors de 18 anys amb les del conjunt d'Espanya, les diferències són petites. L'indicador on, en tot cas, la diferència és una mica més gran és el relatiu a no poder-se permetre unes vacances d'almenys una setmana a l'any, que a Catalunya afecta un 29,8% de les llars amb persones menors de 18 anys i, al conjunt d'Espanya, al 33,4%.

- **El 5,5% de les persones menors de 18 anys a Catalunya (unes 75.300 persones) viuen en llars amb baixa intensitat de treball.** Es tracta de persones que viuen en llars on els seus membres en edat de treballar ho van fer menys del 20% del total del seu potencial de treball. A Espanya, aquesta taxa és del 6,9% i, per tant, 1,4 punts percentuals superior a la de Catalunya (5,5%).
- **Les persones de 0 a 17 anys a Catalunya tenen una taxa AROPE (29,4%) superior a la que es dona entre la població total (21,2%).** També és superior la taxa de risc de pobresa (22,1% entre les persones menors de 18 anys, vs. un 13,9% de la població total) i la de privació material i social severa (un 12%, vs. el 8,9% de la població total). Per contra, la taxa de baixa intensitat

en el treball que tenen les persones de 18 anys (5,5%) és menor que la que s'observa en el conjunt de la població catalana (6,6%).

- **La taxa AROPE ha augmentat lleugerament en el període 2022-2023 entre els nens, les nenes i els adolescents catalans.** Aquest augment ha estat el resultat de petites variacions en els tres components. La taxa de risc de pobresa s'ha mantingut pràcticament estable (del 22% a un 22,1%) i la de privació material i social severa ha augmentat, passant d'un 10,8% a un 12%. Per contra, la taxa de baixa intensitat laboral s'ha reduït del 6,1% al 5,5%. Aquestes variacions han suposat un augment d'1,9 punts percentuals de la taxa AROPE, que ha passat entre els nens, les nenes i els adolescents catalans d'un 27,5% a un 29,4%.
- **La ràtio S80/S20 corresponent a la població total de Catalunya és 5 i l'específica de la població menor de 18 anys és de 5,8,** el que implica que entre els infants i adolescents la desigualtat en la distribució dels ingressos és una mica més gran que la que es dona entre el conjunt de la població. Aquesta major desigualtat s'ha mantingut durant el període 2015-2023.

4.

ANÀLISI I REOMANACIONS 2024-25

A Catalunya 1 de cada 5 nens i nenes està en risc de pobresa. Aquesta dada puja a més de 1 de cada 4 (26,8%) si es pren com a referència el llindar autonòmic. Els nens, nenes i adolescents continuen sent, amb diferència, el col·lectiu poblacional que més pateix la pobresa: la taxa de risc de pobresa infantil (llindar autonòmic) supera en gairebé 10 punts percentuals a la de la població entre 18 i 64 anys (16,7%) i en més de 12 punts a la de més de 64 anys (14,2%).

Més enllà de les dades estrictament econòmiques, 3 de cada 10 nens i nenes a Catalunya estan en risc de pobresa o exclusió social, una xifra que puja fins a 1 de cada 3 (32,5%) si prenem com a referència el llindar autonòmic. Aquesta dada és la quarta pitjor de la UE, només superada per Romania (39%), Espanya en el seu conjunt (34,5%) i Bulgària (33,9%). 165.200 nens i nenes (12%) pateixen privació material i social severa. 4 de cada 10 llars amb nens i nenes no poden afrontar despeses imprevistes; 1 de cada 5 presenten retards en el pagament de despeses de l'habitatge principal i pràcticament la mateixa xifra no poden mantenir l'habitatge a temperatura adequada. Aquestes dades fan palesa la fragilitat en què es troben molts nens i nenes i les seves famílies.

UNA MAJOR I MÉS EFICIENT INVERSIÓ EN INFÀNCIA PER A UN CANVI DE MODEL

La pobresa infantil a Catalunya és un problema estructural. Tenir fills és un factor d'empobriment: són les famílies amb infants les qui pateixen més la pobresa i l'exclusió social, agreujades pels problemes creixents en l'accés a l'habitatge.

Estar en risc de pobresa o exclusió social és una vulneració de drets que afecta la vida dels nens en un moment clau del seu desenvolupament i les conseqüències s'arrossegueu durant la seva adultesa i es transmeten de generació en generació. Pitjor salut, física i mental; pitjor experiència educativa i vincle amb les tecnologies; o majors dificultats en relació al seu dret

al joc o a l'accés a la cultura, són només algunes conseqüències, l'impacte de les quals va més enllà de l'àmbit individual i incideix en el conjunt de la societat.

Invertir en la infància millora les seves capacitats i oportunitats presents i futures i, alhora, protegeix les famílies en la criança. Al centre d'una protecció social que tingui en compte les necessitats de la infància hi ha la protecció de les famílies contra la vulnerabilitat econòmica.

Més enllà d'una obligació derivada de la Convenció sobre els Drets de l'Infant (CDI), i dels compromisos amb l'Agenda 2030, invertir en la infància és una opció que reporta beneficis a tota la població. El cost de no actuar no només afecta els nens, nenes i famílies en situació més vulnerable, sinó que compromet el benestar de tota la societat.

És necessari un model de protecció social que articuli polítiques i programes destinats a prevenir i protegir totes les persones contra la pobresa, la vulnerabilitat i l'exclusió social al llarg del cicle de vida. Per això cal situar els drets de la infància al centre de les polítiques amb l'objectiu de generar oportunitats per a tots i totes, i evitar l'augment de les desigualtats o l'aparició de noves, amb una atenció especial a les nenes, la infància amb discapacitat, la d'origen migrant, de minories ètniques, la vinculada al sistema de protecció i altres grups desfavorits.

UNICEF Comitè Catalunya proposa:

ENFOCAMENT DE DRETS D'INFÀNCIA DE LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES

1. **Millorar el coneixement de la realitat de la situació dels nens i les nenes a Catalunya**, fent més estudis, mapes i anàlisis. Resulta clau donar compliment a la disposició addicional

cinquena de la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, i que el govern de la Generalitat elabori un informe de valoració i anàlisi del grau de compliment de la Convenció sobre els Drets de l'infant.

2. **Incorporar la perspectiva de drets d'infància a les polítiques públiques catalanes i impulsar la participació real dels nens, nenes i adolescents com a eix transversal** en la presa de decisions, no només com a titulars de drets, sinó també com actors clau de transformació política i social.
3. **Reforçar els mecanismes de coordinació** per mantenir una visió de conjunt de les polítiques d'infància, que tingui en compte de manera integral els nens i nenes, prioritzant els seus interessos i vetllant per la interacció entre els agents per afavorir canvis a la seva vida. En aquesta línia és fonamental augmentar els recursos de la Secretaria d'Infància, Adolescència i Joventut.

UNA MAJOR I MÉS EFICIENT INVERSIÓ EN LA INFÀNCIA

La infància ha de ser una prioritat pressupostària. Per això cal:

4. **Assolir un consens polític i social sobre mínims d'inversió**, garantint que sigui suficient i adequada, blindant-la a les variacions polítiques i econòmiques, i garantint-ne la sostenibilitat, a partir de l'anàlisi pressupostària en clau d'infància que es realitza, avaluant, més enllà de l'orientació de la despesa i la seva distribució, el seu impacte i la seva eficàcia en termes d'equitat, i estenent aquesta anàlisi a l'àmbit local.

4.

ANÀLISI I RECOMANACIONS 2024-25

UNA PROTECCIÓ SOCIAL AMB LA INFÀNCIA AL CENTRE

5. Establir **mecanismes de protecció social per a prevenir la pobresa infantil i la desigualtat i per generar oportunitats per a totes i tots**, amb especial atenció a les famílies més joves amb fills i les monoparentals, reforçant les mesures per a la millora de la seva capacitat laboral i la seva formació professional.
6. Desenvolupar, consolidar i dotar de recursos l' **'Estratègia de lluita contra la pobresa infantil a Catalunya'**, en coordinació amb l'àmbit local, comptant amb la participació dels mateixos nens i nenes. L'Estratègia ha de comptar amb objectius de reducció de la pobresa a curt, mitjà i llarg termini, i amb mesures universals i focalitzades en la infància en situació més vulnerable, que garanteixin ingressos adequats a les famílies i l'accés a serveis de qualitat, assegurant així la implementació a Catalunya de la Garantia Infantil Europea. És clau que també compti amb mecanismes d'avaluació, seguiment i rendició de comptes dels compromisos adoptats.

GARANTIR UNA LLAR A TOTS ELS INFANTS

L'accés a un habitatge adequat és un dret de tots els nens i nenes. Actualment moltes famílies es veuen empeses a l'exclusió residencial i l'alt cost per accedir a un habitatge situa molts nens i nenes a la pobresa. Per això, resulta clau:

7. Millorar les **dades per saber on i com viu la infància i l'adolescència**, incorporant la participació infantil; facilitar l'**accés i el manteniment d'un habitatge en condicions d'habitabilitat òptimes**, el que ha d'incloure la provisió d'habitatge assequible i d'ajudes al pagament de la renda;

erradicar les situacions d'infrahabitatge i barraquisme; assegurar que l'ampliació del **parc públic d'habitatge de lloguer** reuneixi les condicions adequades per a les famílies amb infant; garantir que els **programes d'ajuda a l'habitatge** posin focus a les famílies amb infants en major risc de vulnerabilitat; i **garantir que tot els nens i les nenes que resideixen en un municipi estiguin degudament empadronats**.

EDUCACIÓ, PROTECCIÓ, SALUT MENTAL I DRETS DIGITALS

8. **Avançar en la lluita contra la segregació escolar i reforçar el caràcter educatiu de l'etapa 0-3**, garantint els recursos necessaris, les condicions d'accés per als col·lectius en situació vulnerable –incentivant la seva demanda– i millorar les ràtios, d'acord amb les recomanacions de la Comissió Europea sobre els sistemes d'educació i cura de la primera infància.
9. **Desenvolupar la LOPIVI i avançar en la generació d'entorns protectors per a la infància, fonamentats en el bon tracte**, enfortint la coordinació entre administracions i departaments i les figures del coordinador de coeducació, convivència i benestar, i el delegat de protecció. Impulsar la formació dels professionals dels cossos i forces de seguretat, del poder judicial, dels serveis sanitaris i dels serveis socials, de l'àmbit educatiu, esportiu i de l'oci, i de la comunitat en general
10. **Enfortir el sistema de protecció, promovent la desinstitucionalització i l'acolliment familiar**, establint els mecanismes i recursos necessaris, i millorant la coordinació, perquè tots els nens i nenes tutelats gaudeixin plenament de tots els seus drets, inclosa la participació, i amb focus en la inclusió i la transició a la vida adulta. En aquestes mesures es tindran en compte, de manera especial, als nois i noies migrants no acompanyats, donant-los així una resposta específica.

11. **Desenvolupar el Pacte Nacional de Salut Mental i Benestar Emocional de Catalunya**, posant especial atenció a la infància i l'adolescència. Per fer-ho, es comptaran amb dades i indicadors específics desagregats per franges d'edat. Les mesures s'emmarcaran en un abordatge psicosocial, preventiu i comunitari, incorporant la perspectiva de drets d'infància, així com també la de gènere, amb mirada multisectorial i interdisciplinària. Es posarà focus en els serveis de prevenció, detecció precoç, promoció i atenció, amb programes de lluita contra l'estigma i l'impuls de la parentalitat positiva com a palanques de canvi. S'inclouran mesures específiques per prevenir i aturar pràctiques com són els maltractaments, l'abús sexual, bullying, ciberassetjament, sextorsió, suïcidi, discriminació per motius d'orientació sexual i identitat de gènere, xenofòbia, trastorns alimentaris, consum d'alcohol, addiccions a substàncies tòxiques, tecnologies i apostes, així com altres conductes de risc. Alhora, cal reforçar el paper de l'atenció primària i la dotació de professionals, garantint-ne la coordinació amb la resta de professionals que donen suport psicosocial a la infància.

12. **Avançar en la lluita contra l'exclusió digital** entre els col·lectius en situació més vulnerable impulsant-ne la participació activa, incloent-hi la perspectiva d'infància i l'equitat, vetllant per la formació i l'acompanyament necessaris per a un ús segur i responsable dels dispositius, internet i les tecnologies de la informació, relació i comunicació.

UNA AJUDA OFICIAL AL DESENVOLUPAMENT AMB ENFOCAMENT DE DRETS D'INFÀNCIA

13. **Incrementar l'AOD per a garantir la màxima protecció de la infància en l'impacte de les polítiques de cooperació**, en línia amb l'Estratègia d'Infància de la Cooperació Espanyola, i que la infància sigui una prioritat, especialment en contextos humanitaris.

4.

ANÀLISI I RECOMANACIONS 2024-25

14. Complir amb el **compromís de destinar el 0,7% dels ingressos corrents no condicionats de la Generalitat a la Cooperació al Desenvolupament**, i fer un adequat seguiment del percentatge que es destina a la infància i enfortir els recursos i instruments d'educació per a la ciutadania global.
15. Incorporar l'enfocament de drets de la infància als instruments i els programes de cooperació, en **coherència amb la cooperació estatal, la CDI i l'Agenda 2030**, compromesos amb el multilateralisme i el marc de les Nacions Unides, per abordar els reptes globals als que la cooperació descentralitzada ha de contribuir a donar resposta.